

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Menene Littafi Mai Tsarki Ya Ce Game Da Sani? — Kashi Na 2 · Nassosin KJV tare da Lambobin Strong

KASHI NA 2 · SABON NAZARI DA AKA GINA A KAN KOYARWAR ALKAWARI TA ASALI

Ilimi — Koyarwar Bishara ta Asali

BUDE KALMA

Ilimi dukiya ce, kuma mutane da ba su da shi ana hallaka su. Wannan ita ce tushen da aka riga aka aza mana; yanzu za mu ci gaba, tare da sabbin shaidu ga wannan gaskiya guda. Kalmar Ibrananci ita ce daath (H1847, ilimi), wadda ta fito daga yada (H3045, sanin), kuma tana nufin sani ta hanyar gani — sanin Allah da kanka, ba jin labarinsa kawai ba. Kalmar Hellenanci ita ce gnosis (G1108, ilimi); kuma akwai kalma mafi cikakke, epignosis (G1922, sanin gaskiya), cikakken ilimin da ke kama gaskiya. Ka lura da wannan a hankali: ilimin da Allah yake so a cikinka ba tarin littattafai ba ne, domin nazari shi kadai yana gajiyar da jiki ne kawai. Sanin mutum ne. Mutum daya zai iya nazari tsawon rayuwarsa duka bai taɓa kaiwa ga wannan ba; wani kuma yana tsoron Allah, yana kuka don neman shi, ya kuwa same shi. Yana farawa ne da tsoron UBANGIJI; wadanda suke nemansa ne suke samunsa; kuma karshensa rai ne — saninsa Allah na gaskiya, da Dan da ya aiko. Rana tana zuwa da dukkan duniya za ta cika da wannan ilimi. Saboda haka ku yi hankali ta yadda kuke saurara. Ku bincika shi.

TAMBAYOYI UKU DA WANNAN NAZARIN ZAI AMSA:

1. Ilimi na farawa ne daga ina, kuma yadda mutum ke samun shi?
2. Menene karshen dukan ilimi — mene ne dole mutum ya sani domin ya samu rai madawwami?
3. Menene zai auku ga wadanda suka ki ilimi, kuma wace fata ce aka yi alkawari ga dukan duniya?

TUSHEN DA AKA RIGA AKA AZA — SANI

HARSASHIN GINA → MASU HIKIMA SUNA AJIYE ILIMI (PROVERBS 10:14).

TUSHE → MUTANENA SUN HALAKA SABODA RASHIN SANI (HUSEA 4:6).

HARSASHI → MUTANENA SUN TAFI ZAMAN BAUTA, DON BABU SANI A GARE SU (ISAIAH 5:13).

TUSHE → TA WURIN SANI ADALI ZAI TSIRA (KARIN MAGANA 11:9).

HARSASHI → WA ZAI KOYA WA SANI? = SU WADANDA AKA YAYE DAGA NONO (ISHIYA 28:9).

HARSASHIN → UMURNI SAI YA KASANCE BISA UMURNI + LOKACI BISA LOKACI + ANAN KADAN, DA CAN KADAN (ISHIYA 28:10).

Wannan Sashe na 2 yana tabbatar da wannan gaskiya guda daya daga sabon rukunin shaidu.

KALMOMIN GISKI NA GIRIKANCI

“ilimi” — **G1108 gnosis** — ilimi, kimiyya

fifikon iliminsanin Kristi Yesu

“ilimi” — **G1922 epignosis** — sanin gaskiya, cikakken fahimta

don su zo ga sanin gaskiya

“sani” — **G1097 ginosko** — don sani, don gane

cewa su san ka, kai kadai wanda kake Allah na gaskiya

(Tunanina na kashin kai — ka lura da kalmomin Girkanci guda biyu, domin suna da alaƙa sosai amma ba iri daya ba ne. gnosis (G1108, knowledge) ilimi ne, sani; epignosis (G1922, acknowledging) shi ne cikakken fahimta, sanin gaskiya sosai. Mutum zai iya tara na farkon a duk rayuwarsa amma bai taba kai ga na biyun ba: koyaushe yana koyo, amma bai taba iya kaiwa ga epignosis na gaskiya ba. Allah ya zaɓi cikakkiyar kalmar a can, kuma wannan zaɓin da kansa yana koya mana wani abu.)

KALMOMIN HEBREW MASU MAHIMMANCI

“ilimi” — **H1847 daath** — sani, fahimta

kunnen mai hikima yana neman ilmi

“sani” — **H3045 yada** — don sanin, gane ta wurin gani

sa'an nan za mu sani, in muka bi gaba domin mu san UBANGIJI

“ilimi” — **H1844 deah** — ilimi

doron zai cika da sanin UBANGIJI

“fahimta” — **H998 biynah** — fahimta, ilimi

idan ka yi kuka don neman ilimi

(Tunanina na kansu — Strong ya ce yada (H3045, sani) na nufi sanin ta wurin gani. Ayuba ya ce haka bayan dukan jinsa: Da kunne na ji labarinka, amma yanzu idona ya gan ka. Wannan ne saninsa da wannan nazari ke nema — ba jin kunne kawai ba, sai dai gani.)

GYARAWAR BUƊE

Karin Magana 1:7 Tsoron Ubangiji shi ne masomin ilimi, amma wawaye sun rena hikima da horo.

[H1847 daath ■]

TSORON UBANGIJI = FARKON ILMI.

(Tunanina na kadaici — ilimi yana da farko, kuma farkonsa shi ne tsoron UBANGIJI. daath (H1847, ilimi) ba a samunsa ta wurin mai girman kai; yana farawa ne inda mutum ya sunkuya kuma ya ji tsoron Allah. Duk wanda ba zai ji tsoronsa ba, ba zai iya koyo daga wurinsa ba.)

I. NEMI SHI, KUMA A JI DA SHI

A. Karin Magana 18:15 Zuciya mai la'akari kan nemi sani; kunnuwan mai hikima kan bincika don yā koya. **[H1847 daath ■]**

ZUCIYA MAI LA'AKARI KAN NEMI SANI + KUNNUWAN MAI HIKIMA KAN BINCIKA DON YĀ KOYA.

(Tunanina na kanshi — ba a zuba ilimi cikin rago mai kasala; mai basira YANA SAMU, mai hikima YANA NEMANSA. Dole ne a nemi shi.)

B. Karin Magana 2:3 in kuma ka kira ga tsinkaya ka kuma kira da karfi don ganewa **[H998 biynah ■]**
IN KA YI KUKA DA NEMAN SANI + KA DAGA MURYARKA WAJEN NEMAN GANEWA.

C. Karin Magana 2:5 to, za ka gane tsoron Ubangiji ka kuma sami sanin Allah. **[H1847 daath ■]**
SA'AN NAN ZA KA FAHIMTA TSORON UBANGIJI + KA SAMI SANIN ALLAH.

(Tunanina na kadai — ka lura da tsari: yi kuka don shi, daga muryarka, sannan ZA KA samu. Kalmar da aka fassara da "sani" a cikin Karin Magana 2:3 ita ce biynah (H998, ganewa); saninSa na Allah a cikin Karin Magana 2:5 shi ne daath (H1847, sani). Yi kuka don ganewa, kuma Allah ya ba ka saninSa na kansa. Ba Ya boye shi daga mutumin da ya yi kuka.)

D. Karin Magana 19:2 Ba shi da kyau ka kasance da niyya babu sani, ko ka kasance mai garaje ka bace hanya. **[H1847 daath ■]**

RAI BA TA DA ILIMI = BA MAI KYAU BA + WANDA YA YI SAURI DA KAFAFUNSA YANA YIN ZUNUBI.

II. MANUFAR DUKKAN ILIMI — SANIN ALLAH, DA YESU KRISTI

A. Yohanna 17:3 Rai madawwami kuwa shi ne, su san ka, Allah makadaici mai gaskiya, da kuma Yesu Kiristi, wanda ka aiko. **[G1097 ginosko ■]**

WANNAN NE RAI MADAWWAMI = SU SAN KAI, MADAUAKIN ALLAH NA GASKIYA + YESU KRISTU, WANDA KA AIKO.

(Tunanina na kansu — ga makasudin da dukan ilimi yake nufa. ginosko (G1097, to know) ba sanin labarinsa ba ne, sai dai sanin SHI. Rai madawwami ba ya tsaya bisa rubutaccen harafi, sai dai a kan sanin wani mutum — Allah makadaici na gaskiya, da kuma Yesu Kiristi wanda ya aiko shi.)

B. Filibbiyawa 3:8 Me kuma ya fi, na dauki dukan abubuwa hasara ne in aka kwatanta da maficiyar girman sanin Kiristi Yesu Ubangijina, wanda saboda shi ne na yi hasarar kome. Na mai da su kayan wofi, domin in sami Kiristi **[G1108 gnosis ■]**

INA DAUKAR DUKAN ABUBUWA HASARA NE → SABODA GIRMAN SANIN YESU KRISTI UBANGIJINA + DOMIN IN SAMU KRISTI.

C. 2 Korintiyawa 4:6 Domin shi Allah wanda ya ce, “Bari haske yā haskaka daga duhu,” ya sa haskensa ya haskaka a cikin zukatanmu, don yā ba mu hasken sanin daukakar Allah a fuskar Kiristi.

[G1108 gnosis ■]

ALLAH YA SA HASKENSA YA HASKAKA A CIKIN ZUKATANMU → HASKEN SANIN DAUKAKAR ALLAH = A FUSKAR YESU KIRISTI.

(Tunanina na kadaici — Allah dīn da ya umarci haske ya haskaka daga cikin duhu shi ne ya haskaka a cikin zukatanmu. Kuma me hasken nan yake nunawa? Fuska. Sanin daukakar Allah yana da fuska, kuma fuskar ce ta Yesu Kiristi. Dukan sanin gaskiya yana karewa da duban gare shi.)

III. RASHIN SANI YANA HALAKARWA

A. Hosiya 4:6 mutanena suna hallaka saboda jahilci. “Domin kun ki neman sani, ni ma na ki ku a matsayin firistocina; domin kun kyale dokar Allahnku, ni ma zan kyale ’ya’yanku. **[H1847 daath ■]**

MUTANEN MU AN HALAKA SU SABODA RASHIN SANI + KA KI SANI → NI MA ZAN KI KA.

(Tunanina na kadaici — ku lura da wannan: ba a hallaka su ba don rashin karfi, ko rashin abinci, sai don rashin sani. Kuma ba a boye masu ilimin ba — an ki shi ne. Kuskuren ba na mai bayarwa ba ne.)

B. Romawa 1:28 Da yake ba su yi tunani cewa ya dace su rike sanin Allah da suke da shi ba, sai ya yashe su ga tunanin banza da wofi, su aikata abin da bai kamata a yi ba. **[G1922 epignosis ■]**

BALIN SUN SO SU RIKE ALLAH A CIKIN SANINSU BA → ALLAH YA MIKA SU GA HANKALI MARAS AMFANI.

(Tunanina na kansu — Hosea da Bulus suna ba da shaida daya, daya ga Isra'ila, dayan kuma game da Al'ummai. Ka fitar da Allah daga sanin ka, sai kuma hankali kansa a mika shi. epignosis (G1922, yarda) — ba su yarda da Allah ba, sai Allah ya mika su.)

IV. GARGADI — SANIN DA YAKE KUMBURARWA

A. 1 Korintiyawa 8:1 To, game da abincin da aka mika hadaya ga gumaka kuwa. Mun san cewa dukanmu muna da ilimi. Ilimi yakan kawo girman kai, amma kauna takan gina. **[G1108 gnosis ■]**
ILIMI YAKAN KAWO GIRMAN KAI, AMMA KAUNA TAKAN GINA.

(Tunanina na kaina — sani shi kadai yana sa mutum ya kumbura; kauna kuwa tana sa mutum ya gina. Ka nemi sani, amma ka dauke shi cikin kauna, don kada ya sa ka kumbura.)

B. 2 Timoti 3:7 kullum suna koyo amma ba sa taɓa iya yarda da gaskiya. **[G1922 epignosis ■]**
KOYO KULLUM + AMMA BA SU TAɓA IYA ZUWA GA SANIN GASKIYA BA.

C. 1 Timoti 6:20 Timoti, ka lura da abin da aka danka maka amana. Ka yi nesa da masu maganganun rashin tsoron Allah da kuma yawan mūsū da ake karya, ake ce da shi ilimi **[G1108 gnosis ■]**
TSARE ABIN DA AKA DANKA MAKA + GUJE WA HAMAYYAR ILMIN DA AKA KIRA IRINSA BALLE-BALLE.

(Tunanina na kadai — kalmar sanin da ake nufi a nan ita ce gnosis (G1108, ilimi) — abin da ake kira sani wanda a gaskiya karya ne. Akwai wani irin koyo da ba ya taɓa kaiwa ga gaskiya, da kuma sani wanda a haɓiƙa bai zama sani ba ko kaɗan. Ka tsare abin da an danka maka, kuma ka gwada dukkan abu.)

V. BEGE — DUNIYA CIKE DA SANIN UBANGIJI

A. Ishaya 11:9 Ba za su yi lahani ko su hallaka wani a dutsena mai tsarki ba, gama duniya za ta cika da sanin Ubangiji kamar yadda ruwaye suka rufe teku. **[H1844 deah ■]**
BA ZA SU YI ILLA BA, BA ZA SU KUWA YI ɓARNA BA → DUNIYA ZA TA CIKA DA SANIN UBANGIJI.

B. Habakkuk 2:14 Gama duniya za ta cika da sanin ɗaukakar Ubangiji, yadda ruwaye suka rufe teku. **[H3045 yada ■]**
GAMA DUNIYA ZA TA CIKA DA SANIN ɗAUKAKAR UBANGIJI + YADDA RUWAYE SUKA RUFETEKU.

(Tunanina na kashin kai — sanin da mutane suke ƙi yanzu wata rana zai cika dukan duniya. Abin da ya fara a cikin yan kaɗan da suka ji tsoronsa zai rufe kowace ƙasa. Allah ba zai bar duniyarsa cikin jahilci ba.)

BAKIN GUDA BIYU

Ishaya 11:9 Ba za su yi lahani ko su hallaka wani a dutsena mai tsarki ba, gama duniya za ta cika da sanin Ubangiji kamar yadda ruwaye suka rufe teku. **[H1844 deah ■]**
DUNIYA ZATA CIKA DA SANIN UBANGIJI.

Habakkuk 2:14 Gama duniya za ta cika da sanin ɗaukakar Ubangiji, yadda ruwaye suka rufe teku. **[H3045 yada ■]**
GAMA DUNIYA ZA TA CIKA DA SANIN ɗAUKAKAR UBANGIJI.

Kidaya 14:21 Duk da haka, muddin ina raye, kuma muddin ɗaukakar Ubangiji ta cika dukan duniya **[H3519 kabod ■]**
DUK DA HAKA, MUDDIN INA RAYE → KUMA MUDDIN ɗAUKAKAR UBANGIJI TA CIKA DUKAN DUNIYA.

Mai Hadishi 4:12 Ana iya shan ƙarfin mutum ɗaya, mutum biyu za su iya ƙare kansu. Igiya ribi uku tana da wuya tsinkawa.
MUTUM BIYU ZA SU IYA ƘARE KANSU + IGIYA RIBI UKU TANA DA WUYA TSINKAWA.

(Tunanina na kaina — bari mu kwatanta su ukun tare. Ishaya ya ce duniya za ta cika da SANIN UBANGIJI; Habakkuk ya ce sanin ɗAUKAKAR UBANGIJI; kuma UBANGIJI da kansa ya rantse wa Musa cewa duniya za ta cika da ɗAUKAKAR UBANGIJI. Sani da ɗaukaka an haɗa su a cikin alkawari guda: sanin sa shi ne ganin ɗaukaka, kuma dukan duniya za ta gan ta.)

SIRIRIN INUWA DA CIKA

Shadow Hosiya 6:3 Bari mu yarda da Ubangiji; bari mu nace gaba don mu yarda da shi. Muddin rana tana fitowa, zai bayyana; zai zo mana kamar ruwan bazara, kamar ruwan saman farko da yake jike ƙasa.” **[H3045 yada ■]**

SA'AN NAN ZA MU SANI, IN MUKA BI GABA DON SANIN UBANGIJI + FITOWARSA AN SHIRYA TA KAMAR SAFIYA.

Fulfillment 2 Korintiyawa 4:6 Domin shi Allah wanda ya ce, “Bari haske yā haskaka daga duhu,” ya sa haskensa ya haskaka a cikin zukatanmu, don yā ba mu hasken sanin ɗaukakar Allah a fuskar Kiristi.

[G1108 gnosis ■]

HASKEN SANIN DAUKAKAR ALLAH = A FUSKAR YESU KIRISTI.

(Tunanina na kashin kai — Hosiya ya ce, ku ci gaba da nema don sanin UBANGIJI, kuma zuwansa yana da tabbaci kamar fitowar rana. Bulus ya ce safiya ta zo: Allah ya haskaka a cikin zukatanmu. Abin da annabin yake nema, yanzu muna gani da fuska marar rufi — daukakar Allah a fuskar Yesu Kristi.)

RUFEWA

2 Bitrus 3:18 Sai dai ku yi girma cikin alheri da sanin Ubangijinmu da Mai Cetonmu Yesu Kiristi. A gare shi ɗaukaka ta tabbata yanzu da har abada! Amin. **[G1108 gnosis ■]**

YI GIRMA A CIKIN ALHERI + A CIKIN SANIN UBANGIJINMU DA MAI CETONMU YESU KIRISTI.

Yohanna 17:3 Rai madawwami kuwa shi ne, su san ka, Allah makadaici mai gaskiya, da kuma Yesu Kiristi, wanda ka aiko. **[G1097 ginoko ■]**

RAYUWA MADAWWAMIYA ITA CE = SU SAN KA.

(Tunanina na kaina — ga karshen dukan al'amarin. Dole ne a nemi ilimi kamar azurfa, kuma yana farawa da tsoron UBANGIJI. Waɗanda suka ki shi, za a hallaka su; waɗanda suka riƙe shi ba tare da ƙauna ba, sun kumbura; kuma waɗanda suke koyo ba tare da yarda ba, ba za su taɓa kai ga gaskiya ba. Amma karshen dukan al'amarin ba littattafai masu yawa ba ne — fuska ce, mutum ne, kuma rai madawwami ne: sanin Allah, da Yesu Kiristi wanda ya aiko. Ku girma a cikin wannan sanin, kuma rana tana zuwa da duk duniya za ta cika da shi.)

JARABAWAR AIKATAWA

1. Karin Magana 18:15 — Zuciya mai la'akari kan nemi sani; kunnuwan mai hikima:

- a) yana sauraron tsawatawa ta rai
- b) kan nemi sani
- c) an cika da ji

2. Hosea 4:6 — Mutanena suna hallaka saboda:

- a) hangen nesa
- b) shawara
- c) sani

3. Yohanna 17:3 — Rai madawwami kuwa shi ne, su san ka, Allah makadaici mai gaskiya, da kuma:

- a) Yesu Kiristi, wanda ka aiko
- b) Ruhun gaskiya, wanda zai aiko
- c) Musa, wanda a cikinsa kuka dogara

4. 1 Korintiyawa 8:1 — Ilimi yakan kawo girman kai, amma:

- a) hikima ta fi wauta
- b) ƙauna takan gina
- c) annabci yana gina ikkilisiya

5. 1 Timothy 6:20 — Ka lura da abin da aka ɗanka maka amana. Ka yi nesa da masu maganganun rashin tsoron Allah da kuma yawan mūsu da ake ƙarya, da kuma ƙeta na:

- a) ilimi da ake ce masa haka amma ƙarya ne
- b) falsafa da yaudarar banza
- c) dokokin mutane

6. 2 Korintiyawa 4:6 — Domin shi Allah wanda ya ce, “Bari haske yā haskaka daga duhu,” ya sa haskensa ya haskaka a cikin zukatanmu, don yā ba mu hasken sanin ɗaukakar Allah a fuskar

Kiristi.

- a) a fuskar Musa
- b) a cikin ginshikin girgije
- a fuskar Yesu Kiristi

7. Litaɓin Lissafi 14:21 — Duk da haka, muddin ina raye, kuma muddin ɗaukakar Ubangiji ta cika dukan duniya da:

- a) sanin UBANGIJI
- b) ɗaukakar Ubangiji
- c) yabon UBANGIJI

AMSAR KEY: 1-b, 2-c, 3-a, 4-b, 5-a, 6-c, 7-b

YADDA WANNAN NAZARIN YAKE RARRABUWA

YADDA SABON ALKAWARI KE BAYYANA WANNAN: ALKAWARIN YA CE, DUKKANSU ZA SU SAN NI, DAGA KARAMI HAR ZUWA BABBA A CIKINSU (IRMIYA 31:34), KUMA AN SĀKE FAƊIN WANNAN MAGANA A CIKIN KRISTI (IBRANIYAWA 8:11) — INUWA DA TA HADU DA CIKARTA, A SHIRYE DOMIN NAZARIN KANTA.

→ **YADDA KALMOMI KE DA MUHIMMANCI: KALMAR SCIENCE A CIKIN 1 TIMOTHAWUS 6:20 ITA CE GNOSIS (G1108, SANI), KUMA KALMAR KNOWLEDGE A CIKIN KARIN MAGANA 2:3 ITA CE BIYNAH (H998, FAHIMTA) — KA LURA DA WACE KALMA TAKE A WANE WURI, DA KUMA DALILIN HAKA.**

YADDA TAKE 'BOYE A CIKIN KRISTI: A CIKINSA NE DUKAN TASKOKIN HIKIMA DA SANI SUKE 'BOYE (KOLOSIYAWA 2:3) — A HAKA NEMAN TA FIYE DA YADDA AKE HAKA DUKIYAR DA TA 'BOYE, SAI KUMA HAKAR TA KARE A WURIN MUTUM.

YADDA ZA A MAI DA HANKALI GA ZUCIYARKA GARE SHI: ILIMI YANA TSAYE A CIKIN TSANIN 2 BITRUS 1:5-7 — KU KARA WA NAGARTA ILIMI, KUMA GA ILIMI KAMEWA — KOWANE MATAKI NA WANNAN TSANI YANA DOGARA GA WANNAN GUDA.

→ **YADDA YAKE KAIWA HAR ZUWA HAR ABADA: WANNAN ITA CE RAI MADAWWAMI, SU SAN SHI (YAHAYA 17:3) — KUMA MASU HIKIMA ZA SU HASKAKA KAMAR HASKE NA SARARIN SAMANIYA (DANIYEL 12:3).**

SOURCES & CREDITS

Scripture: Hausa Contemporary Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).